

ተ.ር.ርዕተ ተፂህፂፅተ ተጸ. ፀጸ ፡ጼ.ርር.ዐ — .ርዢ ህፂፀ ጸባይ

Daani'el Lammaffaa

Jeff Pippenger

2023-09-17

Gaaffiin mata duree kana keessatti furmaata barbaannu akkaataa maqaan mootummaa raajii Macaafa Qulqulluu keessatti yeroo jalqabaatiif Daaniyaal boqonnaa lamaan keessatti eerame, maqaa mootummaa raajii Macaafa Qulqulluu yeroo dhumaatiif Mul'ata Yohannis kudha torba keessatti eerame wajjin akkamitti walii galuudha. Ani wantoota dhuguma fakkii Nebukadnezaar keessatti adda baafaman ilaalchisee fi dhaabbata qajeelchitoota jalqabaa—seenaa isaanii jechuun yeroo dhagaan sun miilla fakkii sana rukutu bakka bu'e—irratti gaaffiiwwan muraasa kaasuufta yaada qaba.

Obboleettiin Waayit hojii qulqulluun Waaqayyoo sadarkaa “miilli fakkii sanaa keessatti sibiilli suphee dhoqqee wajjin makameen bakka buufame” irra ga'eera jedhee adda baasti; kana immoo caalaatti “walmakamuu hojii amantii fi hojii mootummaa” jedhee ibsiti.

“Yeroon qulqulluun hojii Waaqayyoo yeroo ammaatti miilla fakkeenya sanaatiin, isa keessatti sibiilli suphee dhoqqee wajjin wal makameen bakka buufamaa jiru, bira geenyeerra. Waaqayyoo saba qaba, saba filatamaa qaba; hubannaan isaanii qulqulleeffamuu qaba; isaanis hundee irratti muka, margaa gogaa, fi cilaqqee ijaaruudhaan xuraa'oo ta'uu hin qaban. Lubbuu tokkoon tokkoon isaanii ajajawwan Waaqayyoof amanamaa ta'e hundi amala addaa amantii keenya jechuun Sanbata guyyaa torbaffaati jedhee ni arga. Mootummaan utuu akka Waaqayyoo ajajeetti Sanbata kabajee, inni humna Waaqayyoo keessatti ni dhaabata; amantii yeroo tokko qulqullootaaf kennamteefis ni falma. Garuu abbootiin mootummaa Sanbata sobaa ni utubu; amantii isaanii sirna kabaja ilma papaasii kanaa wajjin ni wal maku; Sanbata Gooftaan qulqulleessee eebbise irraas isa ni ol kaasa; inni immoo akka namni qulqulluudhaan eeguuf addatti ramadame, akka mallattoo Isaa fi saba Isaa gidduu dhaloota kuma tokkoof ta'ee dha. Wal makamuun mala waldaa fi mala mootummaa sibiilaa fi supheetiin bakka buufama. Tokkummaan kun humna waldoota hunda ni laaffisa. Waldaa humna mootummaa itti uffisuun kun bu'aa hamaa ni fida. Namoonni jechuun ni danda'ama daangaa obsa Waaqayyoo darban jechuun ni danda'ama. Isaan humna isaanii siyaasa irratti ni galchan, papaasii wajjinis ni tokkooman. Garuu yeroo Waaqayyoo warra seera Isaa diigan ni adabu ni dhufa; hojii isaanii hamaanis ofirratti deebi'ee ni bu'a.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Yeroon inni hojii qulqulluun Waaqayyoo itti walitti makamuun aangoo amantii fi aangoo mootummaa ta'ee jirru, ibsa yeroo adeemsa keessa suuta suutaan guddachaa dhufuuti. Isheen walitti makamni sun “humna waldoota amantii hunda ni laaffisa,” jedhti; akkasumas inni “bu'aa hamaa ni fida,” akkasumas “yeroon ni dhufa yeroo Waaqayyoo warra seera Isaa diigan ni adabu” jetti.

Makuun walitti dhufeenya mootummaa fi waldaa kiristaanaa, kan humna waldoota kiristaanaa dadhabsiisu, ibsa waldaa Phergaamos ti; achitti walitti makamuun mala waldaa fi mala mootummaa kufaatii nama cubbuu sana mul'achuu isaa dura dhufu bakka bu'a. Phergaamos fi mootichi waliigaltee Kiristaanummaa fi waaqeffannaa waaqota tolfamoo gidduu jiru agarsiisu sun mootummaa afraffaa Daani'el boqonnaa lama keessatti raawwatama. Waliigalteen sun Daani'el boqonnaa lama keessatti fayyadama jechaa “suphee” tiin bakka buufameera.

Ati yaa mootii, argitee turte; kunoo, fakkii guddaan tokko ture. Fakkiin guddaan kun, ifni isaa baay'ee ulfaataa ta'e, si dura dhaabatee ture; bifa isaas sodaachisaa ture. Mataan fakkii kanaa warqee qulqulluu irraa ture; qoomni isaa fi harki isaa meetii irraa ture; garaan isaa fi luqqeen isaa naasii irraa ture; miilli isaa sibiila irraa ture; miilli isaa keessaa gar tokko sibiila, gar tokko immoo suphee irraa ture. Ati utuu argituu, dhagaan tokko harka namaatiin hin muramin irraa murame; innis miilla fakkii sanaa kan sibiilaa fi suphee irraa ture rukutee caccabse. Daani'el 2:31–34.

Akkuma hiikni Daani'el itti fufee ibsa kennu keessatti, inni lammata “sibiila tuqaa” qofa hin taane; garuu xuraa'ee yookaan “sibiila tuqaa dhoqqee fakkaatu” ta'e.

Miillen miillaa fi quboota miillaa sanaa, tokko gosa suphee supheessaa, tokko immoo sibiila ta'uu isaanii argite, mootummaa sun ni qoodama; ta'us jabinni sibiilaa keessaa muraasni isa keessa ni jiraata; sababni isaas, ati sibiilli suphee dhoqqee wajjin wal makamee ta'uu isaa argiteetta. Daani'el 2:41

Supheen qulqulluun kan suphee Tolchaa ture, gara suphee dhoqqee ta'etti jijjiirama. Waaqni Tolchaa Waaqummaa ti, hojii Isaas matumaa dhoqqee miti.

Amma immoo yaa Gooftaa, ati abbaa keenya; nu suphee dha, ati immoo supheessaa keenya; hundi keenya hojii harka keetii ti. Isaayaas 64:8.

Seenaa Roomaa warraaqsoota waaqeffannaa keessatti, waldaan Simiirnaa suphee qulqulluu turte. Seenaa Pergamoo keessatti, isa mootummaa afraffaan Daani'el boqonnaa lama keessatti ibsame, supheen gara suphee dhooqaa makameetti jijjiirama. Wanti jalqaba keessatti kutaa sana keessatti akka salphaatti “suphee” jedhamee eerame, sana booddees “suphee supheessaa” jedhamee waamame, akkuma hiikni itti fufutti gara “suphee dhooqaa makameetti” jijjiirama. Pergamoon iddoo jijjiiramni sun itti raawwatame dha; kunis karaa Tiyaatiraa, yookaan Roomaa paaphaasummaa, qopheessuuf ture. Jijjiiramni “suphee” irraa gara “suphee dhooqaa makameetti” ta'e kufaatii irraa goruu sana dha; inniis karaa Tiyaatiraaf qopheessa; Phaawulosis 2 Tasalonqee keessatti isa kana “jalqaba kufaatii irraa goruu” jedhee adda baasa.

Milleriitonni mootummaa afuraffaa Roomaa sana caalaa fagoo arguu hin dandeenye; dhufaatiin lammaffaa Kiristoos taatee raajii itti aanu ta'a jedhanii eegu turan, jechuunis dhagaan miilla fakkii sana rukutu Dhufaatii Lammaffaa agarsiisa. Garuu Kiristoos bara 1798 mootummaa dhaabeeraa? Inni Onkoloolessa 22, 1844 irratti mootummaa fudhachuuf Gara Iddoo Hundumaa Caalaa Qulqulluu dhufe; garuu yeroo sana mootummaa sun dhaabamee turee?

Deebiin gaaffilee lamaan sana keessaa isa jalqabaatiif kennamu, Kiristoos bara 1798 keessatti mootummaa Isaa kan bara baraa hin dhaabne jedhuudha. Gaaffiin lammaffaanis, jechuun Kiristoos mootummaa Isaa kan bara baraa Onkololeessa 22, 1844 irratti dhaabe moo hin dhaabne jedhu, deebiin isaas akkasuma lakki.

Bara mootummaan yeroo Roomaa warra waaqeffataa tolfamte ni jiraattee? Ani kana nan gaafadha, sababni isaas, qajeelchitoonni durii mootummaa afraffaa akka Roomaa warra waaqeffataa fi Roomaa paappaasii ta'etti hubataniiru; kunis bara 1798 akka xumura mootummaa afraffaa, yeroo Kiristoos mootummaa bara baraa dhaabuutti, adda baasa. Garuu kitaabni Mul'ataa mootummaa afur kan Roomaa warra waaqeffataa booddee dhufan adda baasa.

Yoo mootummaan afraffaan sibiilaa inni Daani'el boqonnaa lama keessatti argamu salphaatti Roomaa waaqeffannaa sobaa bakka bu'ee, iddoo waliigalteen Koostantiin xurii suphee gara suphee dhoqqee ta'eetti geeddaramuun bakka bu'ame yoo ta'e, Kiristoos seenaa sana keessatti mootummaa tokko hundeessee ture? Deebiin isaa eeyyee dha. Fannoo irratti, isa seenaa Phergaamoonii ta'e malee Tiyaatiraa miti keessatti, Kiristoos mootummaa Isaa “ayyaanaa” hundeesse. Mootummaan bara baraa tokko fannoo irratti hundeeffame, teessoon mootummaa sanaas teessoo rooba boodaa keessatti dhaabamu tokko fakkeessa. Teessoon rooba boodaa sun mootummaa Isaa kan “ulfinaa” bakka bu'a.

Labsiin inni bartoonni maqaa Gooftaa keessatti labsan, guutummaan guutuutti dhugaa ture; wantoonni inni agarsiise immoo yeroo sana iyyuu raawwatamaa turan. Ergaan isaanii, “Yeroon raawwatameera, mootummaa Waaqayyoo dhihaateera” jedhu ture. Dhuma “yeroo” sanaatti jechuun torbanoota jahaatamii sagalii kan Daani'eel 9 keessatti ibsaman, kan hamma Masihi, “Isa Dibame”tti dheeratanitti, Kiristoos cuuphaasaa Yohaannisiiin Yordaanos keessatti fudhatee booddee dibata Hafuura argatee ture. “Mootummaan Waaqayyoo” inni isaanii dhihaateera jedhanii labsanis du'a Kiristoosiin hundeeffame. Mootummaan kun akka isaan barsiifamanii amananitti mootummaa lafa irratti hundaa'e hin turre. Akkasumas mootummaa isa gara fuulduraatti dhaabamu, isa duuti hin jirre, yeroo “mootummaanii fi abboommiin, guddinni mootummaa guutummaa samii jala jiru hundinuu saba qulqulloota Isa Hundarra Ol Aanaa ta'eef kennamu” sana dhaabamuus hin turre; mootummaa bara baraa sana, isa keessatti “bulchitoonni hundinuu Isa tajaajilanii Isaaf ajajamu.” Daani'eel 7:27. Macaafa Qulqulluu keessatti akkuma itti fayyadamaatti, himni “mootummaa Waaqayyoo” jedhu mootummaa ayyaanaatii fi mootummaa ulfinaa lamaan isaanii agarsiisuuf ni tajaajila. Mootummaan ayyaanaa ergaa Poolos gara Ibrootaatti barreessetti ifatti mul'ata. Erga Kiristoosiin, isa araaraa guutuu qabu, isa “dadhabbii keenyaaf miira qabu”tti akeekke booda, ergamaan sun akkana jedha: “Kanaafuu akka araara argannuu fi ayyaana barbaachisummaa keenyaaf argannuuf, teessoo ayyaanaatti ija jabinaan haa dhihaannu.” Ibroota 4:15, 16. Teessoon ayyaanaa mootummaa ayyaanaa agarsiisa; mootummaa tokko jiraachuunis teessoo mootummaa jiraachuu agarsiisa. Fakkeenya Isaa hedduu keessatti Kiristoos hojii ayyaanni waaqayyoo garaa namootaa irratti hojjetu agarsiisuuf hima “mootummaa mootummaa mootummaa samii” jedhu ni fayyadama.

“Kanaaf teessoo ulfinaa mootummaa ulfinaa bakka bu'a; mootummaan kunis dubbii Fayyisaa keessatti akkana jedhamee ibsameera: ‘Ilmi namaa yeroo ulfina isaatiin dhufu, ergamoonni

“Nama mootummaa ayyaanaa kufaatii namaa booddeetti battalumatti hundeeffame; yeroo sanatti sanyii yakka-qabeessa ta’e furuuf karoora qophaa’e ture. Yeroo sana mootummaa sun kaayyoo fi abdii Waaqayyootiin ture; namoonniis amantiidhaan mootummaa sanaa mootummaa ta’uu danda’u turan. Ta’us, inni dhugumaan hundeeffamee kan ture du’a Kiristoositti qofa. Fayyisaan ergama Isaa lafa irratti jalqabee erga seenees booddee illee, diddaa fi galata-dhabina namootaan dadhabee, aarsaa Qaraaniyoo irraa duubatti deebi’uu danda’a ture. Getese maane keessatti xoofoon gaddaa harka Isaa keessatti ni hollate. Yeroo sana illee dhidhiita dhiigaa adda Isaa irraa haqee, sanyii yakka-qabeessa sana hammeenya isaanii keessatti akka badaniif dhiisuu danda’a ture. Inni kana godhee utuu ta’ee, namoota kufaniif furummaan tokkollee hin jiraatu ture. Garuu yeroo Fayyisaan lubbuu Isaa kenne, hafuura dhumaa Isaa wajjinis, ‘Raawwatameera’ jechuun iyye, yeroo sanatti raawwatamuun karoora furuu mirkanaa’e. Waadaan fayyinaa lamaanii cubbamaa Eeden keessatti kenname sun cime. Mootummaan ayyaanaa, kan duraan abdii Waaqayyootiin ture, yeroo sana hundeeffame.” The Great Controversy, 347.

“Roobni booddeen dhumaa warra qulqulloota irratti ni dhufa—achi booda hundinuu akkuma duraanitti isa ni fudhatu.”

“Yeroo ergamoonni afran sun gad dhiisan, Kiristoos mootummaa Isaa ni dhaaba. Roobni boodaa warra waan danda’an hundumaa hojjechaa jiran malee namni tokko iyyuu hin fudhatu. Kiristoos nu gargaara ture. Hundinuu ayyaana Waaqayyootiin, karaa dhiiga Yesusiin, mo’attoota ta’uu ni danda’u. Samii guutuun hojii kana irratti fedhii qaba. Ergamoonnis fedhii qabu.” Spalding and Magan, 3.

“Ergamoonni qilleensota afran qabatanii jiru; kunis farda aariidhaan guutame, of hiikuu fi fuula lafaa guutuu irra fiigee darbuuf jedhu, karaa isaa irratti badiisaa fi du’a baatee fiduuf ka’uudhaan fakkeeffameera.”

[illegible]

bara bara bara bara bara bara bara bara? Nu ta'aa dullii fi qabbanaa'uu fi akka du'aatti ta'uu qabnaa? Yaa, utuu Waldoota keenya keessatti Hafuurri fi hafuuri Waaqayyoo saba Isaa keessatti afuufame nuuf ta'ee, isaan miilla isaanii irratti dhaabatanii jiraatan! Daandiin sun dhiphaa akka ta'e, balballis akka dhiphu arguuf nu barbaachisa. Garuu yeroo nu balbala dhiphaa sana keessa darbu, bal'inni isaa daangaa hin qabu.” Manuscript Releases, volume 20, 217.

Ergamoonni farda dheekkamsaa Islaamaa, isa du'aa fi badiisa karaa isaa irratti baatee of irraa cituuf barbaadu, yeroo Hafuurri Waaqayyoo saba Waaqayyoo irratti afuufamutti qabatanii jiru. Ergasii isaan miilla isaanii irratti dhaabatanii ni jiraatu. Hafuurri sun isaan irratti afuufamuu isaa dura, sabni Waaqayyoo du'aa dha; jechuunis hafuuri Hafuurichaa isaan kaasee akka dhaabatanii fi akka jiraatan godha. Yommuu Obboleettiin White amma gara yeroo miilli fakkii sanaa, inni sibiilaa fi suphee dhoqqee waliin makame, walitti dhufeenya mootummaa amantii fi mootummaa biyya lafaa bakka bu'u irra geenye jettu, roobni boodaa dhangala'uun isaa ammallee gara fuulduraatti ture.

“Roobni booddeen gara dhumaa kun saba Waaqayyoo irratti bu'uu qaba. Ergamaan humna guddaan tokko samii irraa gad bu'uu qaba, laftii guutuunis ulfina isaatiin ifa ta'uu qabdi.” Review and Herald, Ebla 21, 1891.

ଓଡ଼ିଆ ପୁରକାଶିତବାକ୍ୟର ଅଠାରୋ ଅଧ୍ୟୟନର ଦୁଇଟି ସ୍ତମ୍ଭ ରହିଛି ।

“Yeroo Yesus tajaajila isaa kan ifa duratti jalqabetti, Inni Mana Qulqullummaa xureeffamuu isaa kan qulqullummaa balleessu irraa ni qulqulleesse. Akkasumas gochawwan tajaajila Isaa keessaa isa dhumaa keessatti, qulqulleessuun Mana Qulqullummaa inni lammaffaan raawwatame. Kanaafuu hojii dhumaa keessatti addunyaa akeekkachiisuuf, waamichi addaa lama waldoota amantootaa bira ga'a.” Selected Messages, book 2, 118.

Sagaleen jalqabaa inni duraa waamicha dammaqinaa saba Waaqayyoof ta'e, sagaleen inni lammaffaan immoo waamicha dammaqinaa ijoollee Waaqayyoo warra kaan kanneen ammallee Baabilon keessa jiraniti.

“Addunyi tokko hamaa keessatti, gowwoomsaa fi wallaallummaa keessatti, gaaddisa du'aa isa dhugumaa jalatti ciiseera,—rafee, rafee. Eenyutu isaanii dammaqsuu keessatti dhiphina lubbuu itti dhaga'aa jira? Sagaleen kamtu isaan ga'uu danda'a? Yaadni koo gara fuulduraatti geeffama; yeroo mallattoon kennamu, ‘Kunoo, Misirrichi dhufaa jira; isa simachuuf ba'aa’ jedhame sanaatti. Garuu tokko tokko ibsaa isaanii irra deebi'anii guutuuf zayitii argachuuf turaniiru; akkasumas baay'ee yeroo booddee akka amala, isa zayitiin bakka bu'u, darbuu hin dandeenye ta'e ni argatu.” Bible Echo, Caamsaa 4, 1896.

Keewwata kana keessatti gaaffileen lama gaafataman. Isaan akka dammaqanitti kanneen dhiphina lubbuu isaanii keessatti argaman eenyutu? Sagaleen isaanii bira gahuu danda'u maalidha?

“sagalee” inni biyya lafaa dammaqsitu, sagalee lammaffaa Mul'ata boqonnaa kudha saddeet keessatti argamu kan hoolota Waaqayyoo warra kaan Baabilon keessaa waamuudha. Uummanni Waaqayyoo fi biyya lafaa lamaan isaanii iyyuu Iyyisa Halkan Walakkaatiin dammaqfamuu qabu;

Milleeronnis yeroo mootummaa afraffaatti Kiristoos mootummaa bara baraa hundeessuuf akka jiru adda baasuu keessatti sirrii turanii? Eeyyee.

Mootichi sun, “Kun Baabilon guddaan kun ani humna aangoo koo tiin mana mootummaa akka ta’uuf, ulfina surraa koo ibsuuf ijaare miti ree?” jedhe. Daani’el 4:30.

И женщина пурпуром и алою одеждою облечена была, и украшена золотом, драгоценными камнями и жемчугом, держа в руке своей золотую чашу, наполненную мерзостями и нечистотою блуда её. Откровение 17:4.

Qorees Kiristoosiif fakkeenya ture; inni adeemsa saba Waaqayyoo booji’amummaa keessaa bilisa baasu jalqabuuf ture. Mootummaan Meedoo-Faarsi raajii Macaafa Qulqulluu keessatti mootummaa jahaffaa, jechuunis Ameerikaa Tokkummaa, ni bakka bu’a. Ameerikaan Tokkummaan gaanfa lama qabdi; isaanis Ripaabilikaanizimii fi Pirootestaantizimii ni bakka bu’u.

Daariyoos gaanfa Ripaabilikaanizimii Ameerikaa Tokkummaa ni bakka bu'a; Qorees immoo gaanfa Pirootestaantizimii ni bakka bu'a. Akkuma Qorees adeemsa saba Waaqayyoo bilisa baasuu jalqabee Yerusaaalemii fi mana qulqullummaa deebisanii ijaaruuf, Ameerikaan Tokkummaan biyya booji'amtoota booji'amummaa Baabilon hafuuraa keessaa bilisa baasuuf kaafamte ture, kana gochuudhaan mana qulqullummaa hafuuraa dhaabuuf; kan keessaa Miilerootni hundee kaa'an. Booji'amuummaan Baabilon isa dhugaa waggaa torbaatama ta'uun booji'amummaa Baabilon hafuuraa waggaa kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jahaatamaaf fakkeenya ta'e. Ameerikaan Tokkummaan fakkii Nebukadnezaar keessatti garba meetii ti.

Mootummaan sadaffaan naasii Giriikii ture; inni mootummaa addunyaa guutuu bakka bu'a. Mootummaan sun Tokkummaa Mootummootaa dha; innis Mul'ata boqonnaa kudha torbaffaa keessatti mootummaa bara 1798 keessatti ammallee hin dhufin ture dha. Mootonni kudhan Mul'ata boqonnaa kudha torbaffaa keessa jiran mootummaa isaanii mootummicha papaasii, mootummaa saddeettaffaa kan torban keessaa ta'eef kennuuf walii galu. Walii galtee kana kan godhan Ameerikaan dirqisiifamanii waan ta'eef, akkasumas addunyaan "bubbee afur" Islaamaa tiin yeroo bokkaa boodaa keessatti gad lakkifamanitti barbadaa'aa waan jirtuuf; bokkaan boodaa sun immoo yeroo seerri Dilbataa Ameerikaa keessatti labsamutti guutummaatti dhangala'uun jalqaba.

Yeroo seerri Dilbataa Ameerikaa keessatti ba'u, Waaqayyoo saba Isaa akka mallattoo ol kaasuun mootummaa Isaa kan "ulfinaa" hundeessa, ijoollee Waaqayyoo warra kaan Baabilon keessaa waamuuf. Kanaafuu, gaanfi Pirooteestantizimii isa dhumaa ni ba'a; akkasumas, gaanfota lama Meedoo-Faarsi wajjin waliigaltee keessatti isa jalqabaa caalaa ol ka'a. Yeroo Mootummoonni Gamtooman to'annoo addunyaa paaphaasotaaf dabarsee kennuuf walii galanitti, bubbleen afur Islaamaa ni gad-lakkifama; mootummaan addunyaa guutuunis waraana du'a gaanfa jalqabaa Giriikii isa cabee gaanfota afur uumeen booda dhufe sanaan ni wal dura dhaabata.

Yommuu fakkeenya sun miilla sibiilaa (bulchiinsa mootummaa) fi suphee jilbaa'aa (bulchiinsa waldaa) akkasumas quboota miilaa kudhan (mootota kudhan) bira ga'u, dhagaan gaara keessaa harka malee murame sun miilla fakkeenyaichaa rukuta. Milleritootni akka fakkeenya Daani'elitti sirrii turan, hanga isaan ilaalcha isaanii keessaa seenaa raajii irratti sirrii ta'uu danda'anitti. Garuu Alfaa fi Oomegaan yeroo hundumaa xumura jalqabaatiin agarsiisa; mootummoonni afran fakkeenya Nebukadnezaar keessa jiranis mootummaa afur sirriitti mul'atan kanneen wal fakkaattoota isaanii hafuuraa dhuma addunyaatti jiran fakkeessanidha.

Mootummoonni seenaa keessatti Roomaan saddeettaffaa taatee kaatee, torban keessaa dha. Daani'el boqonnaa torba keessatti Roomaan saddeettaffaa taatee kaatee, torban keessaa dha. Daani'el boqonnaa saddeet keessatti Roomaan saddeettaffaa taatee kaatee, torban keessaa dha. Mul'ata boqonnaa kudha torba keessatti Roomaan saddeettaffaa taatee kaatee, torban keessaa dha. Daani'el boqonnaa lama keessatti, kan mootummaa raajii Macaafa Qulqulluu keessatti yeroo jalqabaatiif waamicha isaanii bakka bu'u, Roomaan ammayyaa hafuuraa saddeettaffaa taatee kaatee, torban keessaa dha. Fakkeenya mootummaa raajii Macaafa Qulqulluu kan jalqabaa (Alfaa) kan dhumaa (Oomeegaa) adda baasa.

“Yeroon qulqulluun hojii Waaqayyoo yeroo sibiilli suphee dhoqqee wajjin makameen miilla fakkii sanaan bakka bu’ameetti geenyeerra. Waaqayyoo saba qaba, saba filatamaa, hubannaan isaanii qulqulleeffamuu qabu, kanneen hundee irra muka, margaa gogaa fi caccabaa ijaaruudhaan xuraa’uu hin qabne. Lubbuun tokkoon tokkoon ishee abboommii Waaqayyoo irratti amanamtu amala addaa amantii keenya keessaa jechuun Sanbata guyyaa torbaffaa ta’uu isaa ni argiti. Mootummaan akka Waaqayyoo ajajeetti Sanbata kabajeera taanaan, inni humna Waaqayyootiin ni dhaabbata, amantii yeroo tokko qulqullootaaf kennamteefis ni falma. Garuu mootummaa geggeessitoonni sanbata sobaa ni deggaru; amantii isaanii hojii amantii kana ilmoo abbaa papasii ta’e kana kabajuutti ni maku; Sanbata Gooftaan qulqullessee eebbise, akka namni qulqullinaan eeguuf adda baase, akka mallattoo Isaafi saba Isaa gidduu dhaloota kuma tokkoof ta’etti ol kaasuudhaan ni irra kaa’u. Walitti makamuun tooftaa waldaa fi tooftaa mootummaa sibiilaa fi supheedhaan bakka buufameera. Tokkummaan kun humna waldoota hunda ni dadhabsiisa. Waldaa humna mootummaa hidhachiisuun kun bu’aa hamaa ni fida. Namoonni jechuun ni danda’ama daangaa obsa Waaqayyoo darbanii jiru. Isaan humna isaanii siyaasa irratti oolchaniru, papasii wajjinis tokkummaa uumaniiru. Garuu yeroo tokko ni dhufa; yeroo sanatti Waaqayyoo warra seera Isaa diigan ni adaba, hojii isaanii hamaanis of irratti deebi’a.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

ଆଲ୍‌ଫା ଓ ଓମେଗା ଦାନିଏଲ ଦୁଇ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଠିକ୍ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ବୁଝାମଣାକୁ “ନୂତନ” କରୁଛନ୍ତି ।

Inni teessicha irra taa’e, “Kunoo, ani waan hunda haaromsa” jedhe. Innis, “Barreessi; dubbiiwwan kun dhugaa fi amanamoodhaatii” naan jedhe. Ammas, “Raawwatameera. Ani Alfaa fi Oomeegaa, jalqabaa fi dhuma. Nama dheebote madda bishaan jireenyaa irraa tola nan obaasa” naan jedhe. Mul’ata Yohaannis 21:5, 6.